

so veljale do 31. marca t. l. ter jih ta zakon ni zamenjal, prestopajo veljati s 1. junijem t. l. Vendar pa bodo veljale tudi za naprej vse tiste odredbe prejšnjih finančnih zakonov, kolikor so bili z njimi spremenjeni, razveljavljeni in dopolnjeni postojajoči zakoni, kakor tudi vse naredbe, pravilniki itd., izdani na njih temelju. V praksi znači to, da bodo n. pr. še naprej veljale vse odredbe dosedanjih finančnih zakonov, ki se tičejo uradnih vprišanj, ker je pač bil s temi odredbami spremenjen uradniški zakon sam. Tu pridejo v poštev n. pr. določbe o prestopu pravice do predujmov, do podpor uslužbencev, ki postanejo nesposobni za službo pred pridobitvijo pravice do pokojnine itd. — Velike važnosti je tudi čl. 73., ki se glasi: V kolikor so ali v kolikor bodo v razsodbo državnega sveta razveljavljena rešenja o napredovanju državnih uradnikov in uslužbencev, se ne bo zahtevalo povračila preveč izplačane razlike na uslužbenčevih prejemkih zaradi napredovanja, a do dne izrečene razsodbe. Doslej so se čisto namreč dogajali slučaj, da so morali državni nameščenci vračati znatne vsote, ker so bila rešenja o njihovem napredovanju naknadno razveljavljena od državnega sveta, dasi njih samih pri tem ni zadela nobena krivda. S to določbo je storjen važen korak k izgraditvi pravne sigurnosti državnega nameščenstva in njegovih prejemkov. Po členu 60. se lahko na vsa mesta državnih uslužbencev (zvaničnikov in služiteljev), postavljajo poedinci kot dnevničarji. To določilo ne velja za organe policijske straže in detektive, za osebe pravosodne straže, za zvaničnike in služitelje ptt stroke, za cestne mojstre in zvaničnike finančne kontrole. Njihove dnevnice so bodo izplačevale iz kreditov določenih za osebne prejemke navedenih stalnih nameščenec.

— Šolska reforma na Čehoslovaškem. Prosvetni minister dr. Štefanek je zaključil anketo o šolski reformi, ki je trajala pet dni in na kateri je govorilo skoraj 200 govornikov. Minister je karakteriziral bistva ankete in resumiral njen izid. Večina govornikov se je izrekla za 5-razredno osn. in tej priključeno 3-razredno mešč. šolo. O predlaganem podaljšanju šolske obveznosti do 15. leta bo treba še posebej razpravljati. Glede predloga enotnih šol je zavzela večina govornikov odklonilno stališče, dočim se je izrekla za ohranitev dosedanjih meščanskih in srednjih šol na istih sedežih. Na vprašanje glede organizacije srednjih šol in klasičnih gimnazij na srednjih šolah se je izjavila anketa popolnoma jasno, da je za ohranitev sedanjih dvojne podlage, to je gimnazije in realne gimnazije, da se s tem ustrezno različni nadarjenosti dijaštva. Razprave o vprašanju strokovnih šol (obrtnih, poljedelskih itd.) so pokazale, da se leste lepo razvijajo. Za zakoniti obstoj obrtno-nadaljevalnih šol se vršajo priprave. Glede zrelostnega izpita na srednjih šolah je bila večina udeležencev mnenja, da naj ostane v današnji obliki v veljavi; le par govornikov je bilo mnenja, naj se deloma izpremeni, nikakor pa ne odpravi. Celotna slika ankete je da naj ostane osnovne, meščanske in srednje šole nadalje, reformirajo ali izpopolnijo pa naj se samo obrtni, trgovske in nadaljevalne šole.

— V četrtek 25. aprila je dokončal svojo trnjevo zemsko pot, tih in skromen a zvest naš tovariš Anton Maslu, šolski uprav. v Turju nad Dolom pri Hrastniku. Črna usoda ga je pred par leti pregnala z rodne kraške zemlje v naše zelene hribe. Letos je priromal h kraju svojih službenih let in življenjskih moči. Stopil je v grenko prislužen pokoj — takrat je poslednji zamahnil po njem — in zrušilo se je življenje trpina. — V soboto popoldne smo ga spremili na ljubljanski božji vrt, kjer je končno našel svoj ozki domek pokoja. Naj počiva v miru!

Učit. društvo za laški okraj.

— Učiteljem perutninarjem in kuncerejem. Da se dvigne perutninarstvo in reja kunccev, se je ustanovil pri Kmetijski družbi odsek za perutninarstvo in kuncereje, čigar pravila so bila priobčena v 4. letošnji številki »Kmetovalca«. Med naloge odseka spada snovanje rejskih središč, prirejanje razstav, posredovanje pri nabavi jajc za valjenje in plemenitvi živali ter strokovni pouk. Glasilo mu je zaenkrat »Kmetovalec«. Udnina znaša 20 Din. Pravi člani morajo biti tudi udje Kmetijske družbe. Ze letos bo razstavil odsek na velesejmu prve 4 dni perutnino, zadnje 4 dni pa kunce. Perutninarstvo in kuncereja sta prav interesantni panogi, ki sta pa pri nas še v povojih. Kakor je bilo treba pri sadjarstvu določiti sadni izbor, ravno tako bo treba po izkušnjah določiti plemena perutnine in kunccev, ki so res dobičkanosna in za naše kraje primerna. Plemena se dajo tudi izboljšati s smotorno izbiro in prirnim križanjem. Da se prepreči plemenjenje v sorodstvu, mora osnovati rejska središča, odkoder se bodo dobivale plemenske živali in jajca za osveženje krvi. Kako zanimive naloge! Mnogo učiteljev se peča s perutninarstvom in kuncerejo, saj sta to poleg čebelarstva edini panogi živinoreje, kjer se more učitelj praktično udeleževati. Te in tudi druge, ki imajo veselje in primeren prostor, vabimo, da pristopijo k odseku. Naloge, ki jih ima odsek, bo težko izvršil brez močnega kadra nesebičnih in inteligentnih sodelavcev. In kje je takih več kot med učiteljskim? — Ivan Stupica, šolski uprav. Sv. Peter, načelnik odseka. Alfonz Inkret, šolski uprav. Sinkov Turn član odbora.

— Slovenska Matica objavljala. Zaradi nastalih tehničnih zaprek bo mogoče začeti z razpošiljanjem letošnjih knjig takoj po nedelji 12. maja. Ker prihajajo še vedno vprašanja, ali je pristop za letos še mogoč in ker poročajo poverjeniki, da si obetajo po izidu

knjig še nadaljnjo pridobitev novih članov, je morala Slovenska Matica te okoliščine upoštevati pri določitvi naklade; zato je pristop še mogoč. Članarina za 4 knjige (dve znanstveni in dve leposlovni) znaša 50 Din.

— Občni zbor Učiteljskega doma v Ljubljani. Prosvetni oddelek v Ljubljani je dovolil z odlokom z dne 26. aprila t. l. P. br. 4028 članom zadruga »Učiteljski dom« 8. maja t. l. odsotnost od službovanja, da se lahko udeležijo občnega zbora. Kdor se ni podpisal pristopnice, ni član. Izvzeta so društva: kamniško, kranjsko, laško in litijsko, ki imajo zaradi društvenega zborovanja itak prosto.

— Jurjevo in Učiteljski dom v Mariboru. Čudna zveza, kaj ne? In vendar je Blagajnik Učit. doma v Mariboru namreč ni bil letošnjega Jurjevega prav nič vesel. Mesto da bi mu bil prinesel kakšnega »jurja« za Učit. dom, se ta dan pri njem niti s paro ni ogasil. To je bil namreč prvi dan od novega leta, ko tov. blagajnik ni prejel nikakega nakazila od poštne hranilnice za Učit. dom! Vendar je tudi to značilno in obenem razveseljivo. Saj kaže, da vlada med učiteljsvom dosti zanimanja za Učit. dom in da imajo funkcionarji dovolj posla. Lahko bi ga bilo pa še več, ko bi se vsi tako oprijeli dela in žrtev za Učit. dom, kakor to stori lepa večina naših tovarišev in tovarišic.

— Abiturijentkam! Na dekliški osnovni šoli v Kamniku potrebujemo do konca šolskega leta nadomeščujočo učiteljico.

— Mariborski abiturijenti 1899.! Za proslavo 30letnice naše mature vabim vse tovariše, da prijavite svojo udeležbo, naznanite eventualne predloge in soglasanje v tem, da se snidemo letos v Mariboru na Vidov dan zvečer. Čas je ugoden, ker nam je še tudi drugi dan na razpolago za eventuale izlet. Vse podrobnosti pozneje. Prijave naslovite podpisano na III. deško osnovno šolo Maribor. I. Lukman.

— Izrememba naslova. Za Hinje p. Struga ne velja več ta naslov, ampak Hinje pri Žužemberku.

— Dr. Rus: Prva pomoč. Ker je bilo po vpraševanju po tej knjižici splošno in jako veliko, je oskrbel oblastni odbor Podmladka Rdečega križa sedaj ponatis, vsled česar je knjižica vsem šolam zopet na razpolago. Šolam, ki so jo že naročile, a jim je oblastni odbor ni mogel poslati, se bo dostavila v prihodnjih dnevih obenem z dr. Bevkovi »Zdravilnimi rastlinami«. Ostale šole naj jo naroče takoj, saj je nepričakovani uspeh prve izdaje najboljši dokaz za njeno potrebo in kvaliteto. — Oblastni odbor PRK v Ljubljani.

— Zvišanje uradniških plač v Italiji. Ministrski svet v Italiji je sklenil, da se zvišajo plače vsem uradniškim kategorijam, deloma za 25 odstotkov. Največje poviške dobijo najvišji uradniki po fašističnem načelu, da mora več dobiti oni, ki več da in ki ima večjo odgovornost. Deloma gre za to, da bodo uradniki dobivali staro plačo z draginjskimi dokladi, ki so bile črtane, ko se je moral zadnji državni proračun spraviti v ravno težje. Manjše zvišanje plač nižjih uradnikov se utemeljuje s tem, da jim je bilo takrat manj odtegnjeno. Zvišanje plač velja tudi za armado. Posebne doklade dobijo uradniki z velikim številom otrok.

— Strogi predpisi za obleke v italijanskih šolah. Rimsko prosvetno ministrstvo je razposlalo na vse prefekte in njim podrejene šolske referente okrožnico, ki se peča z zahtevo oblek učiteljev in učenk. Prosvetni minister opominja še enkrat vse činitelje, ki imajo vpliv na šolo, da morajo učiteljice in učence nositi krila, ki segajo čez kolena, da morajo biti obleke zaprte do vratu in da morajo segati rokavi prav do zapestja. To velja posebno za nižje razrede. Za višje razrede se dovoljujejo nekatere olajšave, vendar pa je zabranjen kakršenkoli dekolté, ki ugovarja občutkom dostojnosti in žali pravost.

— Vseučiliški tečaji za roditelje. Mnoge ameriške univerze prireajo tečaje, v katerih se udeleženci pripravljajo na pravilno izpolnjevanje roditeljskih dolžnosti. Sprejemajo se očetje in matere, ki se seznanjajo z detjsko psihologijo, z zdravstvom in temelji zdrave pedagogike. Prihajajo s svojimi malčki, katere oddajajo v izbornu urejeno oskrbovališče. Tu se roditelji prepričujejo o uspehih strokovnih vzgojevalcev in imajo priložnost, praktično opazovati, kako velikega pomena je za otroka vzgoja v prvi mladosti. To je vprašanje, ki se v Ameriki z zanimanjem proučuje in že danes je večina psihologov mnenja, da je v otroku ustaljena podlaga za smer njegovega življenja, še preden vstopi v šolo.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Opozarjamo na oglas Obačilnica za Slovenijo, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, ki obstoja že 10 let in ni identična z nobeno drugo novejšo Obačilnico v Ljubljani, dalje na to, da ona ne pošilja potnikov cenjenim strankam na dom.

Skrbna mati ne daje otrokom prave kave, temveč jim kuha redno ŽIKO. Ve, da je ŽIKA izdelana iz rženega slada, ki je kot hranilo neprecenljive vrednosti za rast otroka.

Odrečite se kajenju, ker dim kvari zavese. — Le, če vzamete za pranje SCHICH TOV »RADION«, lahko kadite brez skrbi.

Dr. G. PICCOLI — lekarnar v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah svojo preizkušeno

želodčno tinkturo Naročila točno po povzetju.

„Moj mož
sme kaditi.“

pravi mlada gospa Mica. „Ne škodi, če so zastori malo zakajeni, ko se pa lahko takoj operejo. Ne mučim se s pranjem, ker vse to opravi RADION čisto sam.“

Varuje perilo!

Mladinska Matica.

—mm Vsem cenj. poverjenikom! Ker je tok za nabiranje zaključen, ne moremo upoštevati več nobenega morebitnega naročila. Sporočamo to, da prihranimo vsem zamudnikom nepotrebne pisarje.

Ponovno pa opozarjamo vse poverjenike, ki so poslali denar, a ne sporočili naročila, da to store takoj, ker bomo sicer morali za vpslan denar ekspedirati le odgovarjajoče število nevezanih izvodov. Iz nakazila samega ne more namreč uprava uganiti, kakšni izvodci se naročajo.

Zadostuje dopisnica z natančno navedbo broširanih in vezanih izvodov.

—mm Mnogo naročnikov je nakazalo za broširane serije samo po 10 Din, namesto po 10-50 Din. Prosimo, da se nam diferenca takoj dopošlje, ker bomo sicer ekspedirali sorazmerno nižje število knjig.

Diference naj se nakažejo po poštinih položnicah, ki jih dobite pri vsakem poštnem uradu. Nakažite pa denar na ček, račun št. 11.153. Nad besedo »Položnica« pripišite pa »Mladinska Matica«.

—mm Nabiranje naročnikov za Mladinsko Matico je zaključeno. Knjige so šle v tisk. Upamo, da jih dobe vsi naročniki najpozneje do 15. junija v roke. Dosegli smo preko 18.600 naročnikov. Zasluga za ta uspeh gre predvsem onim šolam, ki so se že lanske leto odlikovale z visokim številom naročnikov.

Natančna statistika za vsako šolo v Sloveniji posebe, ki jo bomo sukcesivno priobčevali, bo to nazorno pokazala. Danes naj ugotovimo le to, da se še vedno 180 šol, ki niso prijavile niti enega samega naročnika, ki niso spravile skupaj niti 10-50 Din za šolsko knjižnico.

A tudi od ostalih šol je komaj tretjina zastopana z res lepim, višini otrok primeranim številom. Iz tega sledi, da bo v bodoče najvažnejša naloga Mladinske Maticе, prepričati predvsem večino slovenskega učiteljsva o potrebi dobre mladinske literature. Povsod namreč, kjer je učiteljsvo vztrajno hotelo, so se dosegli sijajni uspehi. Vse pajsive šole zvrčajo krivdo po večini na revščino staršev. Statistika bo neovrgljivo dokazala, da ta izgovor ne drži. Če bi mogli sestaviti statistiko tudi po razredih, bi se važnost in skoraj edino odločujoč faktor učiteljeve osebnosti pokazala še v jasnejši luči. Mladinska Matica ima za bodočnost še ogromne, neizčrpne rezerve. To je tudi najboljša garancija za njeno nadaljnjo delo.

FOTO-APARATE kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

—pev. Koncert v Ptuj bo v sredo 8. t. m. ob 18½. uri v Društvenem domu. Tečaj bo v torek 7. t. m. ob 20. uri v Glasbeni Matici za mešani zbor. Apeliramo na pevce, da bodo vsi točni. V Ptuj se odpeljemo z osebnim vlakom v sredo 8. t. m., ki odhaja iz Ljubljane ob 12. uri 13 min. in prispemo v Ptuj nekako ob 18. Med prihodom in koncertom bo torej malo razpoložljivega časa. Iz Ptuja se odpeljemo ponoči ob 2. uri z brzovlakom in smo v Ljubljani ob 5. uri 10 minut. Kdor želi ostati v Ptuj tu še na praznik, dobi vozni listek za povratek do Ljubljane. — Odbor.

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljski zdraviliški dom v Rogški Slatini. Občni zbor zadruga se je vršil dne 27. marca 1929 v Celju. Bilanca o stanju zadružnega premoženja koncem leta 1928. izkazuje: A. Imetje: Vrednost nepremičnin po odpisu 48.604,24 Din, vrednost inventarja po odpisu 6322,03 Din, vrednost perila po odpisu 8999,67 Din, naložen denar 5195,60 Din, vrednostni papirji 1100 Din, poštna hranilnica 692,93 Din, delež pri Zadružni Zvezi 50 Din — skupaj 70.964,47 Din. B. Dolgovi: Deleži 48.500 Din, izposojila 10.000 Din, rezervni sklad 11.276,33 Din, dobiček za 1928. leto 1188,44 Din, skupaj 70.964,47 Din. Onim za družnikom, ki se prijavijo do konca meseca maja 1929, se izplačajo 50% deležne obresti. —Na Dolu, dne 24. aprila 1929. — Načelstvo.

Naša omladina.

—uč Proslava treznostne ideje na ljubljanskem učiteljskem. Pretekli teden je bil vsled odredbe prosvetnega ministrstva določen za propagando treznostne ideje po vseh jugoslovenskih šolah. Ta propaganda se je vršila deloma z oficijelnimi predavanji, deloma pa tudi z uprizoritvijo primernih slavnostnih akademij, ki jih je priredila trezna šolska mladina po lastni iniciativi. Takih je bilo v Ljubljani kar tri; priznati pa moramo, da mi je od teh najbolj ugajala sicer najskromnejša, a tem pomembnejša zato, ker so jo uprizorile ženske, ki so stale doslej bolj v ozadju glede protialkoholnega gibanja, čeprav se jih najbolj tiče; saj so ženske tiste mučenice, ki so morale in še morajo največ trpeti pred alkoholovim sovragom. Abstinencijska organizacija kolo »Danica«, ki obstoja na ljubljanskem ženskem učiteljskem, nas je preteklo soboto razveselilo s prav lepo uspešno prireditvijo. Nastopil je najprej orkester naših učiteljskihnikov, ki je pod vodstvom br. Havlička z vervo odigral